

שיעור 6*
30 ינואר - 5 פבואר

נצחון במדבר

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: מתי 1:20-23; יוחנן 9:39; מתי 7-12:3; 1-10:4; דברים 4-1:34; התגלות 10:21.

פסוק לשינון: "הוּן בְּן־הָאָדָם בָּא לְבַקֵּשׁ אֶת הָאֱוִיָּד וְלְהוֹשִׁיעוֹ." (לוקס 10:19).

"כאשר שמע השטן כי איבה תשרור בינו לבין האישה, בין זרעו ובין זרעה, הוא הבין שכל מאמץ מצידו לעורר את יצר הרע באדם ולהשחית את טבעו ייתקל בהתנגדות, ושבאופן כלשהו יעלה בידו של האדם להתנגד לו. ואולם, כאשר תוכנית הגאולה נפרשה בפני צבא השמיים באופן מלא יותר, השטן ומלאכיו ששו על כך שהשטן לא רק הצליח להדיח את האדם לחטא אלא אף יצליח להדיח את בן האלוהים ממעמדו הרם. השטן הכריז כי עד כה תוכניותיו עלי אדמות עלו יפה, וכי כאשר ילבש המשיח בשר ודם ייתכן שבפעם נוספת תהיה ידו שלו על העליונה, וכך יצליח למנוע את גאולת האנושות השרויה בחטא." - אלן ג'י וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 45,46.

השבוע, כמו שאנו בוחנים את הפיתויים במדבר, אנו יכולים לראות, כפי שאולי מעולם לא ראינו בבירור רב כל-כך לאורך התנ"ך כולו, את העימות הגדול בין ישוע והשטן במאבק הגלוי ביניהם. השטן טען לעצמו בעלות על עולמנו, והמשיח בא כדי לכבוש אותו מידי. הנושא המרכזי של הכיבוש היה בתכנית הישועה. לאחר שנכשל בניסיון להרוג את ישוע בסמוך לעת הולדתו, ניסה השטן לחבל בדרך נוספת את גאולת המין האנושי. התפתחות זאת נראה בפיתויים במדבר.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 6 פברואר.

עמנואל המושיע

קיראו את מתי 23:1-20. מהי המשמעות של השם שניתן לישוע: "עמנואל"?

מדוע בא ישוע לעולם הזה להיות 'עמנו'?

ראשית, הוא בא כדי להחזיר את השליטה שהאדם איבד (רומיים 5:12,15).
 אנו זוכים במבט חטוף על ההיבט המלכותי של ישוע (בעל שילטון) כאשר היה לנושא ההשראה של קהל מאמיניו (5,000 איש רצו להכתירו למלך) וכאשר שרו הילדים את שירי השבח הרבים שלהם (שבחים שהופנו לאחד שיושיע את עמו מאויביהם). אנו רואים גם את סמכויותיו על הבריאה, כגון יכולתו על לשקם פיזית ולרפא לגמרי (לדוגמא, האדם שנולד עיוור והאישה שדיממה במשך 12 שנים) ובכוחו על הטבע, כאשר הרגיע את הסערה ואמר לרוח ולגלים "דום! הָרְגֵעוּ!".
 שנית, הוא בא לגזור דין ולהרוס את מפעלות השטן (יוחנן 9:39; יוחנן א' 3:8). כמה פעמים תהינו מדוע הרוע מצליח ונפוץ כלכך? ישוע מתייחס לעוול ומרגיע אותנו שהסוף נראה באופן. ישוע זוהה על-ידי שדים כבעל כוח עליהם. לעתים קרובות הם צעקו את זהותו האמיתית, לפעמים עוד לפני שחשף אותם. הוא נתן שלום לאנשים אחוזי דיבוק שדים והחזיר אותם לשפיות בעוד הנוכחים בנס ברחו בחד.

שלישית, ישוע בא לעולם לבקש ולהושיע את האובד (לוקס 19:10) ולקחת את חטאיהם (יוחנן 1:29). הוא נעשה כמונו, כדי שיוכל להיות כהן גדול ונאמן, להחזיר אותנו לאלוהים (עבריים 2:17). "התמודדות עם חטא, הושעת האנושות מהחטא, לתת להם חסד, סליחה, הצדקה והאדרה - כל אלה היו המטרה של הברית היחידה הזו מההתחלה, שהתגשמה בישוע המשיח." - N. T. Wright 15 (2009-09-25),— Justification: God's Plan and Paul's Vision (Kindle Locations 1462-1463: (InterVarsity Press. Kindle Edition).

ולבסוף, ישוע בא כדי להראות לנו את אופיו של אלוהים, כדי לחשוף את אופיו האמיתי לנו ולכל תושבי היקום (יוחנן 9:14).

כיצד יכולה וצריכה כל אחת מסיבות אלה לבואו של המשיח לשפר את החיים שלנו וניסיונינו בהליכה יומיומית אתו?

טבילתו של ישוע

הופעתו של יוחנן המטביל לבטח שילחה גליהתרגשות בכל האזור. כאן נתגלה מישהו שנראה כמו אליהו הנביא (מתי 4: 3; מלכים ב' 1: 8). קולו היה הקול הנבואי הראשון ששמע העם לאחר כ- 400 שנים. מעולם לא היה אלוהים שקט בתקופה ארוכה כל כך. ועכשיו הוא דיבר אל העם שוב וברור היה שמשהו משמעותי מאוד עומד לקרות.

קיראו את מתי 12-7: 3. מדוע עסק יוחנן המטביל בנושאים של גזר דין-זעם העתיד לבוא (פס' 7), הגרזן הונח על שורש העצים (פס' 10), טיהור יסודי של ריצפת הגורן (פס' 12), ושריפת מוץ פֶּאֶשׁ בְּלִתִּי נְכִיבִית (פס' 12) בקדמו את פני המשיח?

אנשים חשבו שהם חיים בזמן הסוף. הם ראו את יוחנן בא מהמדבר ומעודד אותם לעבור דרך מי הירדן בטבילה. זה היה קצת כמו יציאת מצרים, אולם להירטב במים (ולא לחצות נחל מיובש) היה הכרחי לטיהור והכנה לקראת הכניסה לארץ המובטחת החדשה, עם המשיח עצמו המוביל אותם מניצחון על הרומאים עד ליסודה של ממלכתו הנצחית של אלוהים עליה דיברו הנביאים. לפחות זה היה מה שרבים מהאנשים חשבו. אבל לא יוחנן ולא ישוע הובילו תנועה פוליטית; אלא אירוע שכולו עסק בנושא הישועה. ההסבר על-ידי לוקס של מה שיוחנן עושה הוא ציטוט מישעיהו המתאר את הדרך בה יכין אלוהים דרך גגולים לחזור לארץ המובטחת (לוקס 3: 3-6). ירמיהו מסביר את הסיבה להכנת דרך מיוחדת זו: לעשותה נגישה לחלשים בחברה-העיוור, הצולע, הקרות, אמהות עם פעוטות-ועבור כל האחרים שרצו לחזור לארץ המובטחת לאפשר להם לעשות זאת (ירמיה 9-31: 7). לא פלא שאנשים נהרו ליוחנן; תקוותם הוצתה, שגם הם יוכלו להיות מוכנים ליום הגדול של אלוהים שיבוא בקרוב עליהם. היום הגיע בצורה שונה ממה שהם ציפו ולא בגלל שלא נאמר להם אלא משום שלא הבינו את משמעות כתבי הקודש (לוקס 24: 25-27)

לאנשים נאמנים היו תפיסות מוטעות בנוגע לטבע בואו הראשון של האדון. כיצד יוכלו אנשים נאמנים בזמן הסוף להימנע מתפיסות מוטעות לגבי טבע ביאתו השנייה של האדון?

אבנים ללחם

קיראו את מתי 3-1:4. מה קורה ומדוע? כיצד מתבטא כאן העימות הגדול?

"כאשר הובל ישוע למדבר להתפתות, הוא הובל ברוחו של אלוהים. הוא לא ביקש את הפיתוי. הוא פנה למדבר כדי להיות לבד, לחשוב ולשקול את המשימה שלפניו ומפעל חייו העתידי. בצום ותפילה הוא חיזק עצמו לדרך המוכתמת בדמו שבה חייב היה ללכת. אבל השטן ידע שהמושיע שם פעמיו למדבר, וראה בכך הזדמנות ראשונה במעלה לגשת אליו" (אלן ג' וייט, כמיהת הדורות, עמ' 114).

קיימות הקבלות דרמטיות בין הפיתויים שבם התנסה ישוע וניסיונותם של בני ישראל בנדודים שלאחר היציאה ממצרים. אחרי שעלה מהמים שם ישוע פעמיו אל המדבר, הוא לא אכל דבר ונתנסה ברעב במשך ארבעים ימים. גם בני ישראל עברו במים (מי ים-סוף), נכנסו למדבר שבו לא נמצא להם לחם, ונדדו שם במשך ארבעים שנים. שימו לב כיצד זה מתואר בספר דברים 3, 2: "וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר לְמַעַן עֲנִתְךָ לְנִסְתֶּךָ לְדַעַת אֶת-אֲשֶׁר בְּלִבְךָ הִתְשָׁמַר מִצְוַתוֹ אִם-לֹא: וַיַּעַן וַיִּרְעֲבֶךָ".

מתי השליח מספר שלאחר ארבעים ימים רעב ישוע (מתי 2: 4). ואז מישהו מופיע עם עצות 'מועילות', בדומה כמו לתומכיו של איוב. לא היתה זו הפעם הראשונה שהשטן מתואר כְּשֵׁשׁ 'לעזור' למישהו במהלך משבר. זכריה פרק ג' מתעד את סיפורו של הכהן הגדול בעת הבנייה מחדש של ירושלים אחרי גלות בבל. בעוד הוא עומד לפני ה' בחזון, הופיע מישהו לצידו הימני. זה שעומד לצד הימין תמיד מסמל חבר נאמן ביותר, כדי להגן על ולהישמר מפני כל מי שעלול לתקוף. אבל לצד ימינו של זכריה היה ה'מהימן' לא אחר מאשר "הַמְשֻׁטֵן", מאשים אחינו, שהתיימר להיות חבר מהימן. אותו הדבר קרה לישוע במדבר. זה שהגיעו 'לעזור' כביכול, חשף את עצמו כשאמר, "אִם בָּן-הָאֱלֹהִים אַתָּה, צוּה שְׁהֶאֱבִינִים הָאֵלֶּה יִהְיוּ לְלֶחֶם." (מתי 3: 4). למלאך מאלוהים לא יהיה כל ספק באשר לאלוהותו של ישוע. שימו לב שוב לתשובתו של ישוע (מתי 4: 4) שהיא בעצם ציטוט הקשור ליציאה ממצרים. "וַיֹּאכְלֶךָ (אלוהים) אֶת-הַמָּן אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ וְלֹא יָדַעְתָּ אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא עָל-הַלֶּחֶם לָבֶדוּ יַחֲיֶה הָאָדָם כִּי עַל-כָּל-מוֹצָא פִי-יִהְיֶה יַחֲיֶה הָאָדָם" (דברים 3: 8).

חשוב ככל שיהיה, לא ליפול טרף לפיתוי כמה חשוב יותר לוודא שאפילו שלא במתכוון נוביל מישהו לידי פיתוי?

פיתוי נוסף

בפיתוי הראשון של ישוע במדבר הייתה הקבלה ברורה לסיפור יציאת מצרים, אך שורשיו של פיתוי זה מגיעים עד לחטא הקדמון. תוך הצבת עדיפות בנאמנות לאלוהים, במקום להיכנע לרעב, השיג ישוע מחדש את את שהאדם איבד בעץ הדעת. אך על-מנת לגשר על הפער לגמרי מהמקום שאליו הדרדר המין האנושי מזמנו של אדם, היה על ישוע להיות תחת שני פיתויים נוספים. על-פי מתי, בפיתוי השני לקח השטן את ישוע לגג הגבוה ביותר של בית המקדש, כנראה הפינת הדרום המזרחית שהשקיפה על נקיק תלול. שוב התגרה בו השטן: "אם בן-הָאֱלֹהִים אַתָּה", מה שהראה כי המפתה לא היה חברו של ישוע.

מה בדיוק מנסה השטן להשיג? אם היה ישוע קופץ מן הגג, האם יכול היה זה להוכיח דבר כלשהו? (מתי 4:5-7).

ישוע לא היה מעוניין בתיאטרליות זולה. האמון שלו באלוהים היה אמיתי והוא לא נזקק להרשים אחרים. האמון המוחלט של ישוע באביו בא לידי ביטוי בעזבו את השמיים ובלובשו בשר ודם, סבל זעם, עדות שקר, השפלה פומבית, ואי הצדק שבמותו (ראו פיליפיים 2: 5-8). זה היה הגורל שלו, והוא היה מוכן לכך לגמרי. משימתו הייתה להחזיר למוטב את שלטון העולם שאדם וצאצאיו איבדו. בישוע היו כלל הבטחות הברית להתממש, ולעולם תהיה הזדמנות לישועה. שוב מגיב ישוע עם המושג "פְּתוּב" ומצטט שוב את ספר דברים, ושוב הוא מקשר את ניסיונו לסיפור יציאת מצרים: "לֹא תִנְסוּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בְּמִצְרָיִם" (דברים 16: 6). מסה היה המקום שבו בני ישראל התלוננו במרירות על מחסור במים, ומשה היכה בסלע כדי לספק להם מים. משה מצוין כי האנשים ניסו את ה': "לֹאמֹר הֲיֵשׁ יְהוָה בְּקִרְבָּנוּ אִם-אֵין" (שמות 7: 17). כמובן שישוע ידע שלא ליפול לפח הזה, למרות שהפעם הטיח השטן את הביטוי "פְּתוּב" (מתי 4: 6) בחזרה לישוע.

זה לא תמיד קל לראות את הגבול שבין ביטחון באלוהים לנס ובין יומרנות ביחס למה שאנו מצפים מאלוהים כאשר אנו מתפללים. כיצד נוכל ללמוד להבדיל ביניהם? הביאו תשובתכם לשיעור בשבת.

פולחן לשטן

בגרסתו של מתי, הפיתוי הראשון התמקד בתיאבון והשני על ניסיון להשפיע על אלוהים, השלישי היה אתגר ישיר למשיח עצמו, למלכותו ולמשימה האולטימטית שלו על פני כדור הארץ.

קיראו את מתי 10:8-4; דברים 4-34:1 והתגלות 21:10. מהי המשמעות של "הַר גִּבּוֹהַּ מֵאֵד" שאליו לקח השטן את ישוע?

אם לשפוט לפי הדרך שבה התנ"ך משתמש בערכת הנושא של עלייה לחלק העליון של הר גבוה מאוד כדי להציג עמים, אנו יכולים לראות שמסעו של ישוע לא הייתה טיול. חזון נבואי מצורף לתרחיש זה. מפסגת ההר רואה משה את הארץ המובטחת כפי שעתידה היתה להיות מאוחר יותר, ויוחנן רואה את ירושלים החדשה העתידית. באופן דומה, רואה ישוע יותר מאשר מדינות העולם הרומי העתיק. שימו לב לכך שהשטן מציג את הכל בִּאֵזֶר הטוב ביותר שלו. הוא מראה את העושר והזהרה אבל לא את הפשע, הסבל, וחוסר הצדק. ואז אומר השטן: **"אַתְּ כָּל אֱלֹהִים אַתָּה לָךְ אִם תִּפֹּל עַל פְּנֵיךָ וְתִשְׁתַּחֲוֶה לֵי."** (מתי 9: 4). באותה הדרך שבה פיתה השטן את אדם וחווה לרצות להיות כמו אלוהים (למרות שהם כבר היו בדמותו ובצלמו...), העמיד השטן פנים שהוא אלוהים, וכי הבעלות על אומות העולם הייתה אך ורק שלו ותמורת קצת כבוד, הוא יוכל בקלות לתת את כל אלה לישוע (ראו לוקס 6: 4; השוו עם תהלים 7, 8: 2). מבחן זה התמקד בנאמנות. למי צריך המין האנושי לתת את הנאמנות האולטימטית? בגן העדן, כשנכנעו אדם וחווה לנחש, הם בעצם נתנו את נאמנותם הראשונה לשטן, ודלקת זו התפשטה במהירות בכל דור ודור לאחור מכן. ללא התערבות אלוהית ישירה, העימות הגדול היה מוכרע לטובתו של השטן. המין האנושי, ואולי אפילו החיים על פני כדור הארץ, לא היו יכולים להמשיך. הבעיה היתה בעלת השלכות מרחיקות לכת. שימו לב שישוע, כמו יוסף בפרשה עם אשת פוטיפר, לא התיר לרוע להישאר בקירבתו. ישוע ציווה על השטן להסתלק. יוסף לא יכל לעשות זאת, ובחר להוציא את עצמו מזירת הפוטנציאל לרוע. (בראשית 11, 12: 39). איזה לקח פשוט זה עבורנו גם כן.

בכל שלושת הפיתויים האלה, השתמש ישוע בכתובים להגנתו. מה זה אומר לנו במונחים מעשיים? כלומר, כיצד נוכל גם אנו בעת התמודדותינו עם פיתויים, להיעזר בכתובים כדי לקבל את אותו סוג של נצחונות?

חומר נוסף למחשבה: למרות שניתן למצוא סופרים שעסקו בנושא של העימות הגדול לאורך ההיסטוריה, ולמרות שחלקם של האוונגליסטים כיום בוחנים את הרעיון מקרוב, אף קהילה לא פיתחה השקפת עולם כה עמוקה בנושא כשם שעשתה קהילת האדבנטיסטים שומרי השבת. סכסוך מילולי, פיזי, מוסרי ורוחני בין ישוע והשטן הוא סימן היכר מכריע בהלך המחשבה האדבנטיסטי, ואין פלא בכך. לאורך כל כתבי הקודש קיים מה שסופר אוונגליסט אחד קרא "נושא הלוחמה הקוסמית", ולפעמים, כגון בשיעור השבוע על הפיתויים במדבר, מופיע הנושא באופן מאוד גלוי ופתוח. רעיון המאבק שבין הטוב והרע ניתן להבחנה גם מחוץ להקשר הדתי. המשורר ת.ס. אליוט כתב: "העולם מסתובב והעולם משתנה / אבל דבר אחד לא משתנה. / בכל שנותיי דבר אחד לא משתנה, . . . / המאבק התמידי בין הטוב לרע" (On the Genealogy of Morals 2 and Ecce Homo (Vantage Books Edition: Random House, Inc., 1967)) האתאיסט הגרמני פרידריך ניטשה כתב: "והרי המסקנה. שני הערכים המנוגדים "טוב ורע" טוב ורוע, מעורבים במאבק מפחיד על פני כדור הארץ במשך אלפי שנים", p. 52. כתבי הקודש יחד עם רוח הנבואה מגלים לנו כמו ששום דבר אחר אינו מסוגל לחשוף, את טבעו האמיתי של סכסוך זה והנושאים הנצחיים שעל כף המאזניים.

שאלות לדיון:

1. בכיתה, עיברו על התשובות שלכם לשאלה של יום רביעי בנושא קו הגבול בין האמון בהבטחות של אלוהים ומציאות הנס לבין יומרות. כיצד נדע להבדיל ביניהם?
2. פיתוי מגיע בצורות רבות בדרכים שונות, גדלים, צבעים ומצבים, הכל תוכנן בקפידה כדי להשפיע על כל אחד מאיתנו במקום בו אנו נמצאים מבחינה רוחנית. וגם, כמובן, ישנם דברים שמפתים אדם אחד ואינם יכולים לפתות אחר. מלבד החטאים הברורים, מהן הדרכים המרומזות יותר שבהם אנו יכולים להתפתות?
3. קיראו על הפיתויים של ישוע במדבר וההשפלה שהיה נתון לה. תוך כדי קריאתכם, חישבו על כך שאותו ישוע היה 'עמנואל'. הוא היה זה שבאמצעותו נשעה הכל: "הכל נְהִיָּה עַל-יָדָיו, וּמְבֻלְעָדָיו לֹא נְהִיָּה כָּל אֲשֶׁר נְהִיָּה" (יוחנן 1:3). כיצד נוכל לתפוס את הרעיון המדהים כאן, שאלוהים סבל במאבק המפחיד הזה למענינו?! בהתחשב באמת הזאת, האם קיים משהו שמשנה יותר?